

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

МОВА Й ЛЮДИНА: АНТРОПОЦЕНТРИЧНІ ПАРАДИГМИ
СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Обов'язкова дисципліна

Освітньо-наукова
програма

«УКРАЇНСЬКА МОВА»

Спеціальність
Галузь знань
Рівень вищої освіти
Факультет

035 Філологія
03 Гуманітарні науки
третій освітньо-науковий
філологічний

Мова навчання

українська

Розробники: *Шабат-Савка Світлана Тарасівна* – доктор філологічних наук, професор кафедри сучасної української мови; *Кульбабська Олена Валентинівна* – доктор філологічних наук, професор кафедри сучасної української мови; *Руснак Наталія Олександрівна* – доктор філологічних наук, професор кафедри сучасної української мови; *Ткач Людмила Олександрівна* – доктор філологічних наук, професор кафедри сучасної української мови.

Профайли викладачів:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=LvzPp3sAAAAJ&hl=uk;>

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=FyMFKPYAAAAJ&hl=uk;>

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=Pw8PiOgAAAAJ&hl=uk;>

https://scholar.google.com.ua/citations?user=3_dP4O4AAAAJ&hl=uk

Контактні телефони: 0372584832

Е-mail: [s.shabat-savka@chnu.edu.ua;](mailto:s.shabat-savka@chnu.edu.ua)

[o.kulbabska@chnu.edu.ua;](mailto:o.kulbabska@chnu.edu.ua)

[n.rusnak@chnu.edu.ua;](mailto:n.rusnak@chnu.edu.ua)

[l.tkach@chnu.edu.ua.](mailto:l.tkach@chnu.edu.ua)

Консультації

онлайн-консультації на платформі Google Meet

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Прагматичне спрямування сучасної лінгвістичної науки, зміна її наукової парадигми, повернення до людини актуалізують комплекси нових підходів до осмислення мови, яку сьогодні інтерпретують як національно-культурний феномен. В епіцентрі уваги перебуває людина як основний суб'єкт процесу спілкування, комунікативна роль мови, функційні можливості її одиниць, зв'язки мови з ментальністю народу, з суспільством, з комунікацією. Саме такий різновекторний підхід до мовної системи представлено в навчальній дисципліні «Мова і людина: антропоцентричні парадигми сучасних лінгвістичних досліджень» для здобувачів освітньо-наукового рівня «Доктор філософії».

Антропоцентризм детермінує розуміння комунікації як основного чинника експлікації функційної, системно-структурної та знакової (семіотичної) специфіки мови.

2. Мета навчальної дисципліни – представити новітні процеси та тенденції в розвитку української мови в ракурсі антропоцентризму як базового принципу мовознавства ХХІ ст.; схарактеризувати специфіку антропоцентричної парадигми в контексті різнорівневих мовних одиниць української мови; окреслити особливості співвідношень мови і культури, мови і суспільства, мови і людини; увиразнити перебіг процесів синтаксування з опертям на субстанцію мовця як основного суб'єкта комунікації.

3. Пререквізити. Теоретичною базою вивчення дисципліни є навчальні курси: «Організація наукової діяльності», «Філософія та методологія науки».

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспіранти повинні:

знати:

- основні етапи становлення й розвитку антропоцентричного принципу в дослідженні мови;
- особливості мовленнєвої системи людини і функцій її компонентів;
- обсяг поняття „комунікативна інформація” та її аспектів;
- теоретичні напрацювання українських учених в галузі комунікативної лінгвістики та категорійного синтаксису;
- функції лінгвістики й мовних одиниць;
- вияви поняття картина світу: наукова картина світу, релігійна картина світу й міфологічна картина світу;
- специфіку мови як соціального явища;
- соціо- та етнолінгвальні, комунікативно-прагматичні параметри різностильових текстів та різнорівневих мовних одиниць української мови;

вміти:

- вільно оперувати теоретичними відомостями та сучасною науковою термінологією в ділянці ономазіології, функційного та комунікативного синтаксису;
- установлювати типологію різнорівневих мовних одиниць української мови;
- чітко викладати основний матеріал наукового спостереження з обґрунтуванням отриманих нових наукових результатів;
- аналізувати мовну картину світу українців на всіх мовних рівнях;
- здійснювати етнолінгвістичний аналіз лексики на позначення матеріальної культури;
- виявляти феномен національної культури з опертям на специфіку української мови;
- оцінювати результати міжмовних контактів та глобалізаційних процесів у сучасній Україні.

5. Опис навчальної дисципліни**5.1. Загальна інформація**

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	10	5			75		екзамен

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Типи адаптації мовних знаків й одиниць до здійснення комунікативно-інформаційного процесу												
Тема 1. Антропоцентризм як базовий принцип сучасного		1				6						

мовознавства												
Тема 2. Мовленнєва система людини і функції її компонентів		1				6						
Тема 3. Основні типи адаптації мови до людської комунікації		1	1			7						
Разом за змістовий модуль 1		3	1			19						
Змістовий модуль 2. Мова як ретранслятор культури												
Тема 1. Теоретичні засади вивчення мови і культури. Культурологічна парадигма лінгвістичних досліджень.		1				6						
Тема 2. Лінгвістика в системі гуманітарних знань. Картина світу – універсальне світоглядне поняття.		1				6						
Тема 3. Специфіка мовної картини світу українців. Наївна картина світу.			1			8						
Разом за змістовий модуль 2		2	1			20						
Змістовий модуль 3. Мова і суспільство												
Тема 1. Соціолінгвістичні аспекти історії української літературної мови.		1				6						
Тема 2. Соціолінгвістичні аспекти правописної кодифікації української		1	1			6						

літературної мови: історія та перспективи												
Тема 3. Специфіка мовної ситуації в Україні: історичні та сучасні аспекти		1				6						
Разом за змістовий модуль 3		3	1			18						
Змістовий модуль 4. Комунікативний синтаксис української мови: антропоцентричність категорій та експресивно виражальний потенціал синтаксичних конструкцій												
Тема 1. Антропозорієнтовані категорійні величини в лінгвальному просторі української лінгвістики		1				6						
Тема 2. Комунікативно- функційний обшир модально- інтенційних висловлень: питальні й непитальні конструкції		1	1			6						
Тема 3. Експресивний потенціал комунікативного процесу: фігурально- риторичні конструкції та реченнєві еквіваленти			1			6						
Разом за змістовий модуль 4		2	2			18						
Усього годин	90	10	5			75						

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Комунікативно-інформаційний процес й основні типи адаптації мовних знаків	1
2	Специфіка мови в дихотомії мова і культура.	1
3	Білінгвізм як поняття соціолінгвістики	1
4	Комунікативно-прагматична модель синтаксичної науки	1
5	Категорійний статус комунікативної інтенції: план змісту і план форми	1
	Разом	5

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проблема похідності в синтаксисі	6
2	Тенденції та причини мовних змін і варіантності синтаксичних одиниць	6
3	Синтаксичні одиниці в аспекті номінації (синтаксеми, прості (односкладні / двоскладні, повні / неповні, ускладнені) й складні речення (із сурядним, підрядним і недиференційованим зв'язком), надфразні єдності).	7
4	Варіантність різнорангових одиниць української мови: синтаксем, простих і складних речень	6
5	Ментефакти культурного простору	6
6	Теорія лінгвістичної відносності як імпульс для лінгвістичних досліджень	8
7	Лінгвістика і природничі науки: точки перетину	6
8	Соціолект козацько-шляхетської верстви в історії формування української літературної мови	6
9	Соціолект духовної верстви в історії формування української літературної мови. Взаємодія української та церковнослов'янської мов	6
10	Літературна мова та характеристика основних її рис. Розмовно-побутове мовлення. Просторіччя. Сленг. Жаргон. Арго. Функціональна роль розмовно-побутових форм мовлення в сучасних українських різножанрових текстах.	
11	Психоментальний і соціокультурний простір мовної особистості: до питання про синтаксування мовленнєвих інтенцій	6
12	Лінгвальні та екстралінгвальні чинники комунікації: діалог та монолог	6

Разом	75
-------	----

6. Система контролю та оцінювання:

Види та форми контролю

Комплексна діагностика знань, умінь і навичок аспірантів з курсу здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (екзамену).

Методи оцінювання

Метод письмового контролю. Здійснюється за допомогою контрольних робіт, письмових завдань, які можуть бути короткочасними (15–20 хв.) і протягом усього заняття. Письмовий контроль відрізняється також глибиною діагностики.

Метод усного контролю. Усний контроль здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування. При індивідуальному опитуванні викладач ставить перед аспірантом декілька запитань, при фронтальному – серію логічно пов'язаних між собою питань. Правильність відповідей визначається викладачем і коментується. За підсумками контролю виставляються оцінки.

Метод тестового контролю. В основі такого контролю лежать тести – спеціальні завдання, виконання (чи невиконання) яких свідчить про наявність (або відсутність) в аспірантів певних знань та вмінь.

Метод самоконтролю. Передбачає формування в аспіранта вміння самостійно контролювати ступінь засвоєння навчального матеріалу, знаходити допущені помилки, неточності, визначати способи ліквідації виявлених прогалин.

Засоби оцінювання

- контрольні роботи;
- тести;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації та виступи на занятті;
- завдання на мультимедійних засобах;
- законспектовані наукові праці;
- термінологічний словничок.

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінювання рівня та якості знань аспірантів здійснюється із врахуванням їхніх індивідуальних особливостей і передбачає диференційований підхід.

Оцінку «зараховано» («А») отримують аспіранти, які набрали загальну суму балів 90–100 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- ґрунтовно засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та спеціальну літературу, вміють її використовувати для аргументації тих чи тих положень при розкритті змісту відповідної проблеми;
- виявили поглиблене розуміння особливостей співвідношення мови й людини та антропоцентричні засади мовознавчої науки;

- вільно оперують фактологічною джерельною базою, оволоділи відповідною науковою термінологією, що передбачена при засвоєнні пропонованого курсу;
- регулярно, кваліфіковано з використанням матеріалів додаткової літератури брали участь у реферативних повідомленнях;
- глибоко опрацювали всі питання, які винесені на самостійне вивчення;
- виконали індивідуально-творчі завдання;
- глибоко розкрили питання підсумкового модуль-контролю.

Оцінку «зараховано» («В») отримують аспіранти, які набрали загальну суму балів 80–89 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- виявили обізнаність та частково засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та спеціальну літературу;
- знають праці вітчизняних дослідників;
- в основному засвоїли матеріал, який дає можливість узагальнювати основні категорійні величини комунікативного синтаксису української мови та співвідношення мови і культури, мови і суспільства;
- продемонструвати знання фактичного матеріалу, частково володіють відповідною науковою термінологією;
- брали досить активну участь при обговоренні питань у реферативних повідомленнях;
- опрацювали питання самостійного вивчення;
- розкрили питання підсумкового модуль-контролю.

Оцінку «зараховано» («С») отримують аспіранти, які набрали загальну суму балів 70–79 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- виявили обізнаність та частково засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та спеціальну літературу;
- знають праці вітчизняних дослідників;
- в основному засвоїли матеріал, який дає можливість розуміти соціолінгвістичні аспекти правописної кодифікації української літературної мови та основні типи адаптації мови до людської комунікації;
- продемонструвати знання фактичного матеріалу, частково володіють відповідною науковою термінологією;
- розкрили, але не повністю питання підсумкового модуль-контролю.

Оцінку «зараховано» («D») отримують аспіранти, які набрали загальну суму балів 60-69 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не повністю опанували матеріал, передбачений програмою курсу, мають досить поверхневі знання щодо проблем, які вивчалися;
- показали фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, що розглядалися під час лекцій та роботи у реферативних повідомленнях;
- обмежилися опосередкованим вивченням наукових джерел та мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури;
- пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи;
- частково розкрили питання підсумкового модуль-контролю.

Оцінку «зараховано» («E») отримують аспіранти, які набрали загальну суму балів 50-59 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- показали фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, що розглядалися під час лекцій та роботи в реферативних повідомленнях;
- обмежилися опосередкованим вивченням фактологічних джерел та мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури;
- пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи;
- фрагментарно розуміються у питаннях, винесених на підсумковий модуль-контроль.

Оцінку «незараховано» («FX») з можливістю повторного складання отримують аспіранти, які набрали загальну суму балів 35–49 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не відвідували частину занять;
- пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи;
- не опрацювали рекомендованої літератури, у зв'язку з цим не орієнтуються в антропоцентричних засадах української мови;
- не розкрили питання підсумкового модуль-контролю.

Оцінку «незараховано» («F») з обов'язковим повторним курсом отримують аспіранти, які набрали загальну суму балів 1–34 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не відвідували практичних занять;
- пасивно поводити себе під час роботи на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи,
- не опрацювали рекомендованої літератури, у зв'язку з цим не орієнтуються і не знають основних засад антропоцентризму в лінгвістиці;
- не бажали відповідати на поставлені питання під час проведення практичних занять, фактично не засвоїли програму курсу;
- повністю не розкрили питання підсумкового модуль-контролю.

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне оцінювання												Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2			Змістовий модуль № 3			Змістовий модуль № 4				
T1	T2	T3	T1	T2	T3	T1	T2	T3	T1	T2	T3	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

8. Рекомендована література

8.1.Базова (основна)

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. К. : „Академія”, 2004. 344 с.
2. Бацевич Ф. С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень : підручник. К. : Академія, 2008. 240 с.
3. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. К. : Наукова думка, 1992. 224 с.
4. Гуйванюк Н. В. Слово – Речення – Текст : [вибрані праці]. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2009. 664 с.
5. Гуйванюк Н. В. Формально-семантичні співвідношення в системі синтаксичних одиниць : [монографія]. Чернівці : Рута, 1999. 336 с.
6. Дудик П. С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення. К. : Наукова думка, 1973. 288 с.
7. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика : Нариси. К. : Довіра, 2007. 262 с.
8. Загнітко А.П. Сучасні лінгвістичні теорії: Монографія. Донецьк: ТОВ „Юго-Восток, Лтд”, 2007. 219 с.
9. Іванишин І., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. Дрогобич: Відродження, 1994. 217с.
10. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : [підручник]. К. : Академія, 2001. 368 с.
11. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник. К. : Академія, 1999. 288 с.
12. Кульбабська О. В. Вторинна предикація у простому реченні : монографія. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. 672 с.
13. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
14. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
15. Українська граматика в іменах : енциклопедичний словник-довідник : [науково-довідкове видання] / упорядники Загнітко Анатолій, Балко Марина. Донецьк : ДонНУ, 2013. 426 с.
16. Українська мова: Енциклопедія / Редкол.: В.М.Русанівський, О.О.Тараненко (співголови), М.П. Зяблюкта ін. К.: Укр. енцикл., 2002. 752 с.
17. Український правопис. К.: Наук. думка, 2019. 392 с.
18. Шабат-Савка С. Т. Категорія комунікативної інтенції в українській мові : монографія. Чернівці : „Букрек”, 2014. 412 с.
19. Языкознание. Большой энциклопедический словарь / [гл. ред. Н. В. Ярцева]. М. : „Большая Российская энциклопедия”, 1998. 686 с.
20. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. К. : Академія, 2010. 312 с.

8.2.Допоміжна

1. Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики : монографія. Львів : ПАІС, 2010. 336 с.
2. Библик С. П. Оповідність в українській художній прозі : монографія. Київ – Луганськ : ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2010. 288 с.
3. Богдан С. К. Мовний етикет українців : традиції і сучасність. К. : Рідна мова, 1998. 475 с.
4. Бойко Н.І., Кайдаш А.М. Міфологеми в українському романтичному просторі: монографія [монографія]. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 155 с.
5. Даниленко Л. Лінгвістика ХХ-початку ХХІ ст. у пошуках цілісної теорії взаємозв'язку мови, культури і мислення. Мовознавство. 2009. № 5. С. 3–11.
6. Єрмоленко С.Я. Мінлива стійкість мовної картини світу. Мовознавство. 2009. № 3-4. С. 94-103.
7. Ковалевська Т. Ю. Комунікативні аспекти нейролінгвістичного програмування : монографія. Одеса : «Астропринт», 2001. 341 с.
8. Кондратенко Н. В. Синтаксис українського модерністського і постмодерністського художнього дискурсу : [монографія]. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. 328 с.
9. Кондратенко Н., Стрій Л., Билінська О. Лінгвопрагматика політичного дискурсу : типологія мовленнєвих жанрів. Одеса : «Астропринт», 2019. 236 с.
10. Кононенко В. І. Символи української мови. Івано-Франківськ : Плай, 1996. 272 с.
11. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : [навчальний посібник]. К. : Знання, 2008. 423 с.
12. Крупа М. П. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Тернопіль : Підручники і посібники, 2005. 416 с.
13. Кульбабська О. Варіантність синтаксичних конструкцій в українських паралельних перекладах Біблії. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : зб. наук. праць / відп. ред. Л. М. Марчук. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2016. Вип. 42 : Філологічні науки. С. 128–133.
14. Кульбабська О. Мовленнєві пріоритети адресанта у виборі синтаксичних засобів. Актуальні питання суспільних наук та історії медицини : спільний українсько-румунський науковий журнал / редкол. : Т. Бойчук [та ін.]. Чернівці–Сучава : БДМУ, 2016. № 1 (9). С. 12–18.
15. Куньч З. Риторичний словник. К. : Рідна мова, 1997. 342 с.
16. Лисиченко Л.А. Лексико-семантичний вимір мовної картини світу. Х.: Вид. група «Основа», 2009. 191 с.
17. Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій : монографія. Луцьк : Вежа, 2001. 340 с.
18. Попова І. С. Фундаментальні категорії метамови українського синтаксису (одиниця, зв'язок, модель) : монографія. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ,

2009. 432 с.
19. Радзієвська Т. В. Нариси з концептуального аналізу та лінгвістики тексту. Текст – Соціум – Культура – Мовна особистість : [монографія]. К. : ДП „Інформативно-аналітичне агентство”, 2010. 491 с.
 20. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. К. : Знання, 2006. 291 с.
 21. Руснак Н. Лексичні особливості буковинських говірок (на матеріалі говірки с. Южинець Кіцманського району Чернівецької області. Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал. Серія "Філологічні науки" / Редколегія: Т. Бойчук, Ш. Пуріч, А. Мойсей, Чернівці–Сучава: БДМУ, 2020. № 1 (25). С.22-26.
 22. Скаб М. С. Граматика апеляції в українській мові. Чернівці : Місто, 2002. 272 с.
 23. Ткач Л. О., Закутня А. Ю., Сулима С. П. Числовий компонент як маркер полікодовості рекламного тексту (на матеріалі української реклами кінця XIX – першої половини XX ст.). Proceedings of the 5 th International Scientific and Practical Conference «Science and Practice: Implementation to Modern Society» (June 26-28, 2020). Manchester, Great Britain: Peal Press Ltd., 2020. С. 110–120.
 24. Храмова В. До проблеми української ментальності. К. : Фенікс, 1992. 128 с.
 25. Чередниченко І. Г. Нариси з загальної стилістики сучасної української мови. К. : Рад. шк., 1962. 386 с.
 26. Шабат-Савка С. Т. Діалогічність у художньому дискурсі: толерантний і атолерантний реєстр текстової комунікації. Slavia Orientalis. TOM LXIX, NR 1. Komitet Słowianoznawstwa PAN, 2020. Р. 143-155.
 27. Шабат-Савка С. Т. Іntenційний простір мовної особистості й соціокультурний контекст процесу спілкування. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Філологічні науки. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2015. Вип. 38.– С. 354 – 360.
 28. Шинкарук В. Категорії модусу і диктуму у структурі речення: Монографія. Ч., 2002. 272 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Підписки на електронні копії періодичних видань: <https://dyvoslovo.com.ua/>; <http://www1.nas.gov.ua/INSTITUTES/IUM/E-LIBRARY/UKRAJINSKA-MOVA/Pages/default.aspx> та ін.
2. Доступ до електронних архівів і баз даних, що містить інформацію з питань українського синтаксису: <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
3. Інститут української мови: <http://www1.nas.gov.ua/institutes/ium/Pages/default.aspx>.

4. Офіційний сайт Української мови // <http://ukrainskamova.at.ua>
5. Освітній онлайн-ресурс // <http://litmisto.org.ua>
6. Український лінгвістичний портал: <https://www.ulif.org.ua/>.
7. Український правопис (повний текст, роз'яснення) // <http://slovoua.com/pravorys>
8. Довідник з української мови // <http://javot.net/mova/glav.htm>
9. Електронний підручник з української мови // <http://www.mova.info/pidruchn.aspx>
10. Портал української мови та культури: <https://slovnyk.ua/>.